

Łódź, dnia 10 października 2023 roku

Pan
Tomasz Rapsiewicz
Dyrektor Zespołu Szkół
w Żychlinie

WK – 602/40/2023

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. 2023 r., poz. 1325), informuję Pana Dyrektora, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej w Zespole Szkół w Żychlinie, w zakresie wykorzystania i rozliczenia środków otrzymanych przez Zespół Szkół ze źródeł zagranicznych¹. Kontrolą objęto wybrane projekty Erasmus+ z lat 2020-2022, a mianowicie: projekt nr 2020-1-PL01-KA102-080274 „Doświadczenie zawodowe – atrakcyjność na rynku pracy”; projekt nr 2020-1-PL01-KA121-VET-000019781 „Zagraniczne staże zawodowe”; projekt nr 2020-01-RO-01KA201-080014 „4TEEN- Writing, Acting and Playing”; projekt nr 2021-1-PL01-KA121-SCH-000019826 „Mobilność kadry edukacji szkolnej”; projekt nr 2020-1-PL01-KA229-081370 „Innowacyjne podejście do nauczania”. Stwierdzone nieprawidłowości wynikały z nieprzestrzegania postanowień wynikających z umów finansowych zawartych z instytucją nadzorującą, określających zasady wydatkowania, rozliczania i ewidencjonowania środków dotacji; z nieprzestrzegania obowiązujących w przepisów oraz z naruszenia procedur wewnętrznej kontroli finansowej, a mianowicie²:

I.

1. Z oświadczenia Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie z dnia 23 maja 2023 roku, wynikało że przekazana kontrolującą dokumentacja z zakresu realizacji ww. projektów jest kompletna. Dokumentacja ta nie zawierała żadnych dowodów potwierdzających wysokość oraz rozliczenie poniesionych wydatków na dany projekt. Pierwotną dokumentację przekazaną kontrolującą stanowiły umowy finansowe zawarte między Narodową Agencją a Powiatem Kutnowskim, w imieniu którego, na mocy stosownego upoważnienia, działał Dyrektor Zespołu Szkół w Żychlinie oraz certyfikaty uczestników danych mobilności. Z analizy przedłożonych umów finansowych wynikało, że Narodowa Agencja, po złożeniu przez beneficjenta raportu końcowego

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach 23 maja - 30 czerwca 2023 roku. Protokół został podpisany w dniu 17 sierpnia 2023 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

z realizacji projektu, mogła w każdej chwili, nawet po zakończeniu projektu, może żądać dokumentacji potwierdzającej poniesione przez beneficjenta wydatki. W związku z powyższym, dokumentacja finansowa dotycząca kontrolowanych projektów, była przekazywana zespołowi kontrolnemu na bieżąco w trakcie czynności kontrolnych, przez pracowników odpowiedzialnych za dany etap realizacji projektu, co budziło wątpliwości w zakresie rzetelności rozliczenia projektów. Dokumentami potwierdzającymi poniesione wydatki, powinny być w szczególności dowody księgowe spełniające warunki określone w art. 21 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.).

2. Do rozliczania kosztów poszczególnych wyjazdów (mobilności) przyjmowano stawki euro według różnych zasad, co naruszało postanowienia umów finansowych zawartych z Narodową Agencją, zgodnie z którymi - *„...wszelkie przeliczenia na walutę euro kosztów poniesionych w innych walutach niż euro, muszą być dokonane przez beneficjenta z zastosowaniem miesięcznego kursu wymiany KE, obowiązującego na dzień podpisania Umowy przez ostatnią z dwóch stron”*, bądź też dopuszczono stosowanie zasad określonych w przyjętej przez beneficjenta polityce kursowej. Miesięczny kurs euro, obowiązujący na dzień podpisania umów finansowych do projektów objętych kontrolą wynosił: projekt nr 2020-1-PL01-KA102-080274 „Doświadczenie zawodowe – atrakcyjność na rynku pracy” - październik 2020 roku, kurs euro 4,5435 zł; projekt nr 2021-1-PL01-KA121-SCH-000019826 „Mobilność kadry edukacji szkolnej” kurs euro 4,6962 zł; projekt nr 2020-1-PL01-KA229-081370 „Innowacyjne podejście do nauczania” kurs euro 4,6225 zł; projekt nr 2020-1-PL01-KA121-VET-000019781 „Zagraniczne staże zawodowe” kurs euro 4,5122 zł. Jednostka nie opracowała własnej polityki kursowej, a do przeliczania kosztów poniesionych w trakcie realizacji projektów przyjmowała stawki euro wg ceny zakupu waluty w kantorze. Konsekwencją braku polityki kursowej i przyjmowania kursu euro wg różnych zasad była nieprawidłowa wypłata uczestnikom poszczególnych mobilności kieszonkowego.
3. Na niektórych umowach indywidualnych zawartych między Zespołem Szkół w Żychlinie a uczestnikami mobilności brak było podpisów Dyrektora. Ponadto, stwierdzono zaniechanie załączenia do umów dokumentu potwierdzającego zawarcie ubezpieczenia dla uczestnika, nie określano także wybranych opcji wsparcia indywidualnego i kosztów podróży uczestników. Umowy indywidualne z uczestnikami projektu „Doświadczenie zawodowe” nie zawierały postanowień dotyczących wypłaty kieszonkowego, które jednak faktycznie wypłacono. W umowach pomiędzy instytucją wysyłającą a uczestnikami mobilności w ramach projektu „Zagraniczne Staże Zawodowe” nie określono łącznej wysokości wsparcia finansowego na okres mobilności, pozostawiono w umowie zapisy figurujące we wzorze umowy dotyczące przyznania wsparcia językowego/opłaty za kurs/opłaty za włączenie, co było bezzasadne, gdyż wskazana postać wsparcia nie została ujęta w podziale kwoty dotacji. Zaniechano też uzupełnienia części umowy dotyczącej numeru rachunku bankowego, co uniemożliwiało zachowanie formy wypłaty wsparcia zgodnie z wskazaniem wynikającym ze wzoru umowy pomiędzy instytucją wysyłającą a uczestnikiem mobilności w programie Erasmus+, stanowiącym załącznik nr V do umowy o udzielenie dotacji na realizację projektu z pojedynczym beneficjentem Programu Erasmus+ zawartej pomiędzy

Narodową Agencją Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności a Zespołem Szkół w Żychlinie (w imieniu Powiatu Kutnowskiego).

Obligatoryjne postanowienia umów indywidualnych dla uczestników danego projektu, a także ich wzór, stanowiły załączniki do umów finansowych zawartych między Narodową Agencją a beneficjentem – Powiatem Kutnowskim w zakresie danego projektu, których pracownicy Zespołu Szkół w Żychlinie odpowiedzialni za ich sporządzenie dla uczestników danego projektu, nie przestrzegali.

4. Weryfikacja dokumentów potwierdzających uczestnictwo w poszczególnych mobilnościach w ramach realizacji projektu „Doświadczenie zawodowe – atrakcyjność rynku pracy” wykazała:
 - niespójność danych dotyczących osób uczestniczących w mobilności I – do Malagi, w okresie od dnia 31 maja do dnia 11 czerwca 2021 roku, a mianowicie: dane z wykazu uczestników na liście załączonej do karty wycieczki; dane z listy uczestników, którym wypłacono kieszonkowe; dane z zestawienia osób, na które zakupiono bilety lotnicze, nie odpowiadały wydanym w tej mobilności certyfikatom. Trzech uczestników wyjazdu ujęto na liście wypłaty kieszonkowego, na wykazie załączonym do karty wycieczki oraz zakupiono dla nich bilety lotnicze, natomiast stwierdzono brak certyfikatów potwierdzających ich uczestnictwo w wyjeździe. Natomiast certyfikaty z okresu tej mobilności wystawiono na trzy inne osoby, których nie uwzględniała żadna z wymienionych list. Należy także wskazać, że z tymi trzema uczestnikami Dyrektor Szkoły jako organizator wyjazdu zawarł umowy indywidualne określające zasady dofinansowania ich wyjazdu;
 - niespójność dokumentów potwierdzających uczestnictwo w mobilności III do Malagi, w okresie od dnia 16 sierpnia do dnia 27 sierpnia 2021 roku, a mianowicie: w mobilności wg karty wycieczki brało udział 19 uczniów plus 2 opiekunów, natomiast wg wykazu osób ubezpieczonych na okres wyjazdu załączonego do polisy ubezpieczeniowej nr 50008050600 z dnia 12 sierpnia 2021 roku, obowiązującej w terminie 14-28 sierpnia 2021 roku, według wydanych certyfikatów oraz zakupionych biletów, w mobilności uczestniczyły 22 osoby, tj. 19 uczniów i 3 opiekunów. Zgodnie z wydanymi certyfikatami w wyjeździe uczestniczyło 11 uczniów i 3 opiekunów. Analiza wykazu osób uczestniczących w wyjeździe (wg zakupionych biletów) i wydanych certyfikatów z tej mobilności wykazała, że bilety zakupiono m.in. dla uczniów, którzy nie posiadali certyfikatów z mobilności. Ponadto należy wskazać, że niektórzy z uczniów, wg wydanych certyfikatów, uczestniczyli w mobilności w okresie od 11 – 22 października 2021 roku, co potwierdzały również zakupione dla ww. na ten okres bilety lotnicze i wypłacone im kieszonkowe;
5. Weryfikacja rozliczenia kosztów poszczególnych mobilności w zakresie projektu „Doświadczenie zawodowe – atrakcyjność rynku pracy”, wykazała że ze środków projektu pokrywano koszty uczestnictwa w mobilności osób niezwiązanych z realizacją projektu. W kosztach podróży uczestników mobilności III do Malagi, w terminie 16 -27 sierpnia 2021 roku, uwzględniono przy zakupie biletów lotniczych dla opiekunów i ich dzieci, zakup dodatkowego standardu podróży tzw. „Pakietu Family Plus” na kwotę 1.998,00 zł oraz dodatkowe koszty rezerwacji miejsc w wysokości 58,00 zł. Analogiczną nieprawidłowość odnotowano przy rozliczeniu kosztów mobilności VI do Malagi, w okresie od dnia 25 lipca do dnia 5 sierpnia 2022 roku. Dokumenty

związane z kosztami biletów na trasie Warszawa-Malaga, Malaga-Warszawa, tj. faktury wraz z ustaleniami szczegółowymi do niej, wskazywały na wydatek związany z zakupem 22 biletów w kwocie 31.284,00 zł, opłatę administracyjną – 1.672,00 zł, opłatę za obsługę 22 osobowej grupy w wysokości 1.056,00 zł, pierwszeństwo wejścia na pokład – 2.508,00 zł, 4 bagaże po 20 kg rejestrowane za opłatą 1.188,00 zł oraz opłatę za niemowlę w wysokości 294,00 zł. Jak ustalono, poza uczestnikami i opiekunem wyjazdu zakupiono bilety i pokryto koszty z nimi związane dla osób nieuczestniczących w mobilności. Z ogólnych kosztów zakupu biletów w kwocie 37.982,00 zł, rozliczająca koszty koordynator pomniejszyła je o koszt 4 biletów na łączną kwotę 5.688,00 zł oraz o koszty opłaty za niemowlę w łącznej kwocie 294,00 zł. Tymczasem, dodatkowe koszty związane z zakupem biletów, takie jak opłata administracyjna, opłata za obsługę 22 osobowej grupy, czy pierwszeństwo wejścia na pokład - naliczono na 22 osoby, tj. również na 4 osoby niezwiązane z realizacją projektu. Kwota wydatków związana z dodatkowymi opłatami na wymienione 4 nieuprawnione osoby wynosiła 952,00 zł.

6. Stwierdzono przypadki finansowania ze środków wsparcia indywidualnego uczestników mobilności związanych z realizacją projektów „Doświadczenie zawodowe – atrakcyjność rynku pracy” i „Zagraniczne staże zawodowe” kosztów ubezpieczenia uczestników, co naruszało postanowienia umów indywidualnych zawieranych z uczestnikami, które w artykule 3 wskazywały kwotę dofinansowania jaką otrzyma uczestnik (1.382 euro), natomiast w artykule 5 ust.5.1 określały, iż organizacja wysyłająca zapewni ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w pracy, ubezpieczenie zdrowotne. Konsekwencją powyższego była wypłata zaniżonej kwoty tzw. kieszonkowego uczestnikom danego wyjazdu – nieprawidłowość odnotowano przy rozliczeniu kosztów mobilności do Malagi w 2022 roku.
7. Stwierdzono nieprawidłowy sposób wypłaty i rozliczenia wsparcia indywidualnego dla opiekunów mobilności, a mianowicie różnicę pomiędzy naliczonym wsparciem indywidualnym a kosztami pobytu ustalonymi na podstawie faktur, stanowiącą kwotę kieszonkowego dla opiekuna, wypłacano na podstawie dowodu wypłaty jednej osobie tj. kierownikowi wyjazdu, bądź też innemu opiekunowi, a także osobie niezwiązanej z daną mobilnością, co odnotowano przy rozliczeniu kosztów II mobilności do Malagi w okresie 12-23 lipca 2021 roku. Przy rozliczaniu kosztów mobilności VI do Malagi w okresie od dnia 25 lipca do dnia 5 sierpnia 2022 roku, stwierdzono fakt wypłaty takiej zaliczki Dyrektorowi Szkoły, który z kolei jak wyjaśnił - przekazał środki osobie niezatrudnionej w Szkole z poleceniem przekazania ich kierownikowi wyjazdu. Osoby pobierające całą kwotę kieszonkowego na podstawie dowodów wypłaty nie legitymowały się stosownym upoważnieniem od osób, którym ta należność przysługiwała.
8. Realizator projektów - Zespół Szkół w Żychlinie, dokonywał zakupu biletów lotniczych oraz zakupu usług związanych z zakwaterowaniem i wyżywieniem uczestników wyjazdów z pominięciem ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 ze zm.), naruszając tym samym art. 2 ust.1 pkt 1 ww. ustawy - zgodnie z którym - przepisy ustawy stosuje się do udzielania: zamówień klasycznych

oraz organizowania konkursów, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 złotych, przez zamawiających publicznych, oraz postanowienia art. II.10 załącznika nr I – Warunki ogólne do umowy finansowej, który w ust. II.10.2 i II.10.3 stanowi, że „ W przypadku gdy realizacja działania wymaga od beneficjentów udzielenia zamówienia na towary, roboty budowlane lub usługi, mogą oni udzielić zamówienia zgodnie z ich zwyczajowymi praktykami zakupowymi pod warunkiem udzielenia zamówienia oferentowi składającemu ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie lub w stosownych przypadkach – oferentowi proponującemu najniższą cenę. Muszą przy tym unikać wszelkich konfliktów interesów”. „Beneficjenci, którzy są instytucjami zamawiającymi w rozumieniu dyrektywy 2014/24/UE2 lub podmiotami zamawiającymi w rozumieniu dyrektywy 2014/25/UE3, muszą przestrzegać obowiązujących przepisów krajowych dotyczących zamówień publicznych”. Przedłożona kontrolującym dokumentacja dotycząca realizacji projektu nr 2020-1-PL01-KA102-080274 wykazała, że planowany umową finansową z dnia 7 października 2020 roku, zawartą pomiędzy Powiatem Kutnowskim, reprezentowanym przez Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie a Agencją Narodową w Warszawie, budżet wynosił: na wsparcie kosztów podróży – 30.240,00 euro, co wg kursu przyjmowanego przez beneficjenta (4,4624 zł) stanowiło kwotę 134.942,97 zł oraz na wsparcie indywidualne – 89.320,00 euro, stanowiące 398.581,56 zł. Powyższe wartości wskazywały na obowiązek zakupu, przez realizatora projektu, usług w zakresie podróży oraz zakwaterowania i wyżywienia uczestników mobilności w oparciu o przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych. Należy wskazać ponadto, że niemal w tym samym okresie co wskazana umowa, bowiem w dniu 23 listopada 2020 roku, Dyrektor Szkoły zawarł kolejne umowy finansowe na realizację 8 innych projektów, których budżety przewidywały również koszty podróży i wsparcia indywidualnego uczestników mobilności. Łączna kwota planowanych dla wszystkich projektów, na które umowy zawarto w październiku i listopadzie 2020 roku, kosztów podróży oraz kosztów wsparcia indywidualnego, z którymi wiązała się konieczność zakupu biletów lotniczych oraz usług zakwaterowania i wyżywienia, wynosiła odpowiednio: koszty podróży – 373.287,86 zł, stanowiące 84.650 euro oraz koszty wsparcia indywidualnego – 813.962,63 zł stanowiące 182.404,67 euro. Zatem organizator mobilności, zobowiązany był do zakupu przedmiotowych usług w oparciu o przepisy ww. ustawy, w szczególności ustalenia szacunkowej wartości zamówienia zgodnie z ogólnymi zasadami szacowania zamówień wyrażonymi w art. 28 i art. 29 ustawy, zgodnie z którymi - podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością. Zamawiający nie może, w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy, zaniżyć wartości zamówienia lub konkursu, lub wybierać sposobu obliczania wartości zamówienia. Zamawiający nie może dzielić zamówienia na odrębne zamówienia, jeżeli prowadzi to do niestosowania przepisów ustawy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

9. Stwierdzono zaniechanie przeprowadzenia procedur zapewniających należyty, ekonomiczny i bezstronny wybór podmiotu do realizacji usługi – prowadzenia kursu języka angielskiego dla uczestników mobilności, czym naruszono postanowienia załącznika nr 1 do umowy finansowej zawartej z Agencją Narodową, które stanowiły, że *”W przypadku gdy realizacja działania wymaga*

od beneficjentów udzielenia zamówienia na towary, roboty budowlane lub usługi, mogą oni udzielić zamówienia zgodnie z ich zwyczajowymi praktykami zakupowymi pod warunkiem udzielenia zamówienia oferentowi składającemu ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie lub w stosownych przypadkach – oferentowi proponującemu najniższą cenę. Muszą przy tym unikać wszelkich konfliktów interesów”. (...)³. Poniesione koszty zakupu tej usługi to 22.848,00 zł, w związku z czym wybór wykonawcy powinna poprzedzać procedura zapytania cenowego, co określał „Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczających 130.000 zł netto, wprowadzony przez Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie zarządzeniem nr 12/III/2021 roku z dnia 8 marca 2021 roku. Przywołany regulamin stanowił, że: „...w zakresie udzielania zamówień publicznych o wartości od 10.000,1 zł do 130.000,00 zł mają zastosowanie procedury zapytania cenowego i konieczne jest zawarcie umowy cywilno-prawnej z wybranym oferentem”. Ponadto, zgodnie z ustępem 9 § 2 przedmiotowego regulaminu - „...przy postępowaniach, których wartość szacunkowa mieści się w przedziale od 10.000,01 zł do 130.000 zł, pracownik odpowiedzialny za przeprowadzenie postępowania składa oświadczenie o bezstronności”.

10. Rachunki wystawiane przez świadczącego usługę związaną z prowadzeniem kursów poza treścią „Kurs języka angielskiego w wymiarze godzin”, kwotą do zapłaty, podmiotem go wystawiającym, nie zawierały innych istotnych informacji, a mianowicie nie wskazano chociażby w jakim okresie kurs prowadzono, kto w nim uczestniczył i kiedy, co uniemożliwiło weryfikację, że osoby uczestniczące brały udział w przedmiotowym projekcie. Podobnie ze strony kupującego usługę (Zespołu Szkół w Żychlinie) na przedmiotowych rachunkach nie podano żadnych informacji w tym zakresie, poza adnotacją naniesioną ołówkiem o treści „Doświadczenie zawodowe” i datą dokonania przelewu. Tylko jeden z sześciu rachunków zawierał adnotację o prawidłowości merytorycznej wykonanej usługi, którą potwierdził Dyrektor Szkoły i zatwierdził kwotę do wypłaty, natomiast pozostałe rachunki nie zawierały adnotacji o ich weryfikacji pod względem merytorycznym, pod względem formalno-rachunkowym oraz stwierdzono brak dyspozycji Dyrektora do realizacji zapłaty kwot z nich wynikających, co naruszało ust. 6 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 15/III/2021 Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie z dnia 23 marca 2021 roku w sprawie zasad rachunkowości przy realizacji projektu Program Erasmus+ „Doświadczenia zawodowe”, zgodnie z którym - „wszystkie dokumenty dotyczące projektu muszą być szczegółowo opisane, tj. m.in. podany numer umowy, nazwa projektu”, a zgodnie z § 3 przywołanego zarządzenia w zw. z ust. 17 i 18 załącznika do zarządzenia Dyrektora nr 20/IX/2020 z dnia 1 września 2020 roku - „dowód księgowy stanowiący podstawę ujęcia w księgach rachunkowych, powinien być sprawdzony pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym i odniesiony do ustawy Prawo zamówień publicznych”...sprawdzenie i zakwalifikowanie dowodu

³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

księgowego pod względem merytorycznym oznacza jego sprawdzenie pod względem celowości, gospodarności i legalności”.

11. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie podstawy do wypłaty, jak i samej wypłaty, wynagrodzeń dla pracowników Zespołu Szkół w Żychlinie realizujących projekty „Erasmus+”, a mianowicie:
 - umowy zlecenia nazwane „*umowami współpracy w zakresie realizacji projektów*” zawarte między Dyrektorem Zespołu Szkół w Żychlinie a personelem realizującym projekty w 2022 roku, de facto posiadały cechy charakterystyczne dla umowy o dzieło, bowiem ustalone w nich wynagrodzenie opiewało na konkretnie wskazaną kwotę, podczas gdy wynagrodzenie w ramach umowy zlecenia, charakteryzuje się stawką godzinową, którą należy pomnożyć, przez ilość przepracowanych godzin w ustalonym okresie rozliczeniowym;
 - w miesiącach luty, marzec, czerwiec, sierpień 2021 roku, dokonano wypłat wynagrodzeń, na podstawie sporządzonych list wynagrodzeń przez pracownika ds. płac dla nauczyciela języka angielskiego w Zespole Szkół w Żychlinie i koordynatora projektów w łącznej kwocie 9.000,00 zł, dla Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie w łącznej kwocie 4.800,00 zł, referenta ds. płac w łącznej kwocie 1.800,00 zł, ówczesnej głównej księgowej Szkoły w łącznej kwocie 6.000,00 zł, nauczyciela ZS w Żychlinie uczestniczącego przy realizacji projektu w łącznej kwocie 6.000,00 zł - bez stosownych dokumentów, tj. umów czy innych dowodów umożliwiających identyfikację naliczonych kosztów i ich związku z realizacją projektów. Zgodnie z wytycznymi wynikającymi z Załącznika nr 1, części B - Postanowienia Finansowe - Artykuł II.19. Koszty kwalifikowalne Warunków ogólnych umowy o udzielenie dotacji z pojedynczym beneficjentem w ramach programu Erasmus+ - „...za kwalifikowalne koszty działania uważa się kategorie kosztów, pod warunkiem że spełniają one kryteria: (...) powstają w związku z działaniem i są niezbędne do realizacji działania, możliwa jest ich identyfikacja i weryfikacja, ustalone są zgodnie ze standardami rachunkowości obowiązującymi w kraju, w którym beneficjent ma siedzibę, są racjonalne, uzasadnione i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami w szczególności jeśli chodzi o oszczędność i wydajność. (...) Za kwalifikowalne koszty uważa się koszty personelu pracującego na podstawie umowy o pracę z beneficjentem lub na podstawie równoważnego aktu zatrudnienia oraz przypisanego do działania;
 - stwierdzono nieuzasadniony wzrost wysokości wynagrodzeń dla pracowników Zespołu Szkół w Żychlinie odpowiedzialnych za realizację projektów w 2022 roku, a mianowicie: umowy zawarte na okres od dnia 15 czerwca do dnia 31 lipca 2022 roku z 4 pracownikami opiewały odpowiednio na kwoty brutto 16.760,00 zł, 16.040,00 zł, 2.000,00 zł, 2.400,00 zł, podczas gdy umowy zawarte z ww. osobami w dniu 5 sierpnia 2022 roku obowiązujące do dnia 31 sierpnia 2022 roku, ustanawiały wynagrodzenia dla ww. odpowiednio w kwotach brutto: 42.490,00 zł, 36.040,00 zł, 7.500,00 zł oraz 4.800,00 zł. Zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Warunkach ogólnych do umowy o udzielenie dotacji z pojedynczym beneficjentem w ramach programu Erasmus+ Załącznik nr 1, część B -Postanowienia Finansowe” - w artykule II.19.2 lit a, lit (iii) „...koszty wynagrodzenia personelu pracującego na podstawie umowy (niezależnie od jej charakteru), miało być wypłacane

w sposób spójny za każdym razem, kiedy wymagane były prace lub wiedza fachowa tego samego rodzaju...”, oraz koszty te nie miały różnić się znacząco od kosztów personelu wykonującego podobne zadania w ramach umowy o pracę z beneficjentem;

- w dniu 23 września 2022 roku do umów zleceń zawartych w dniu 5 sierpnia 2022 roku spisano aneksy, w których zmieniono zapis odnoszący się do okresu wykonywania zadania, tj. okres do dnia 31 sierpnia 2022 roku zastąpiono treścią „zleceniobiorca zobowiązany był do wykonania zadania w okresie od podpisania umowy do dnia 31 sierpnia 2022 roku, oświadczając jednocześnie, iż od dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia 31 sierpnia 2022 roku pracował przy realizowanych w Zespole Szkół w Żychlinie projektach w ramach Programu Erasmus+ i nie pobierał za wyżej wymieniony okres wynagrodzenia. Zleceniodawca oświadczył, że dokona wypłaty wynagrodzenia za ww. okres w niniejszej umowie”. Termin wypłaty wynagrodzenia zmieniono na dzień do 30 września 2022 roku. Należy wskazać, że aneksy zawarto do umów, już nieobowiązujących, bowiem okres objęty umowami z dnia 5 sierpnia 2022 roku, upływał w dniu 31 sierpnia 2022 roku. Ponadto oświadczenia złożone w aneksach przez zleceniobiorców o treści „oświadczając jednocześnie, iż od dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia 31 sierpnia 2022 roku pracował przy realizowanych w Zespole Szkół w Żychlinie projektach w ramach Programu Erasmus+ i nie pobierał za wyżej wymieniony okres wynagrodzenia...”, były niezgodne ze stanem faktycznym, bowiem ww. osoby, otrzymały wynagrodzenie dotyczące realizacji projektów za okres od czerwca do dnia 31 lipca 2022 roku, na podstawie umów zawartych w dniu 15 czerwca 2022 roku;
 - w dniu 23 września 2022 roku spisano aneksy do umów zawartych ze zleceniobiorcami w dniu 15 czerwca 2022 roku, którymi to aneksami zmieniono treść § 2 i § 3, w których ujęto oświadczenie zleceniobiorcy o pracy przy realizacji projektów w okresie od dnia 1 września 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku bez pobierania wynagrodzenia i zobowiązanie zleceniodawcy, iż wynagrodzenie za wskazany okres, tj. od dnia 1 września – do dnia 31 grudnia 2021 roku, wypłaci zleceniobiorcom na mocy niniejszej umowy, czyli zawartej w dniu 15 czerwca 2022 roku.
12. W umowach indywidualnych zawartych uczestnikami mobilności na Teneryfę (Hiszpania), w dniach 15-21 lipca 2022 roku, określono błędną stawkę na podróż dla uczestników. Zgodnie z przewodnikiem po programie Erasmus+, jak i załącznikiem nr IV do umowy nr 2021-1-PL01-KA121-SCH-000019826 o udzielenie dotacji na realizację projektu z pojedynczym beneficjentem programu Erasmus+, stawka ta powinna wynosić 820,00 euro, podczas gdy na gruncie umów indywidualnych z uczestnikami danej mobilności stawkę tę określono w kwocie 360,00 euro, a wypłacony ryczałt na podróż dla uczestników opiewał na kwotę 530,00 euro.
13. Zwrot poniesionych przez uczestników kosztów zakupu biletów lotniczych, w wysokości wsparcia na podróż, będącego częścią wsparcia finansowego uczestników projektu „Mobilność kadry edukacji szkolnej”, został wypłacony uczestnikom w gotówce z kasy Zespołu Szkół w Żychlinie, a nie na rachunek bankowy, jak to wynikało z umów indywidualnych. Przedmiotowych operacji dokonano w dniu 21 marca 2022 roku, natomiast umowy indywidualne z uczestnikami obu mobilności zostały zawarte w dniu 15 czerwca 2022 roku

(data podpisania umów przez Dyrektora), co wskazuje na dokonanie wypłaty, bez zawarcia uprzednio stosownej umowy. Ponadto, z dokumentów stanowiących podstawą wypłaty nie wynikał termin jej dokonania oraz nie odnotowano potwierdzenia odbioru środków przez uczestników mobilności.

14. Dokumenty, na podstawie których dokonano wypłaty z kasy wsparcia finansowego czy ryczałtów dla uczestników, nie spełniały wymogów stawianych dowodom księgowym. Przy realizacji projektu „Mobilność kadry edukacji szkolnej”, dokumenty na podstawie których dokonano zwrotu poniesionych kosztów za zakup biletów lotniczych, tj. wsparcia na podróż, w kwotach 21.085,22 zł (mobilność na Teneryfę) oraz 17.841,34 zł (mobilność do Malagi) oraz dokonano wypłaty wsparcia indywidualnego w kwotach 74.140,88 zł (mobilność do Malagi) i 97.578,00 zł (mobilność na Teneryfę), nie zostały zweryfikowane pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, nie zawierały podpisu osoby sporządzającej dokument, nie określały rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego, nie zostały oznaczone numerem umożliwiającym powiązanie dowodu z zapisami księgowymi. Dokumenty dotyczące realizacji projektu „Innowacyjne podejście do nauczania”, pisma z dnia 5 września 2022 roku, 11 października 2022 roku, 9 stycznia 2023 roku, na podstawie których dokonano wypłat z kasy odpowiednio w wysokości 9.443,30 zł (raport kasowy nr 22/2022/W), 13.587,87 zł (raport kasowy nr 26/2022/W) oraz 9.618,18 zł (raport kasowy nr 2/2023/W), nie zostały oznaczone numerem umożliwiającym powiązanie dowodu z zapisami księgowymi dokonanymi na jego podstawie, nie stwierdzono zakwalifikowania dowodów do ujęcia w księgach rachunkowych wraz z podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania, nie zostały one też sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym. Wydatków określonych przedmiotowymi pismami nie zatwierdził Dyrektor Zespołu Szkół w Żychlinie. Opracowane przez Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie odrębne polityki rachunkowości dla każdego projektu, stanowiły że w zakresie dowodów księgowych zastosowanie ma polityka rachunkowości obowiązująca w jednostce, wprowadzona zarządzeniem nr 20/IX/2020 Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie z dnia 1 września 2020 roku w sprawie przyjętych zasad polityki rachunkowości w Zespole Szkół w Żychlinie. Stosownie do jej treści, dowód księgowy powinien zawierać co najmniej: określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego, określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą, także datę sporządzenia dowodu, opis operacji oraz jej wartość, podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów, stwierdzenie zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie sposobu ujęcia dowodu księgowego w księgach rachunkowych (dekretacja) wraz z podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania (rozdział II punkt 16 zarządzenia nr 20/IX/2020 z dnia 1 września 2020 roku). Ponadto, stosownie do treści rozdziału II punktu 17 ww. zarządzenia, dowód księgowy przed ujęciem w księgach rachunkowych, powinien zostać sprawdzony przez osoby do tego upoważnione pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym i odniesiony do ustawy „prawo zamówień publicznych”, a także powinien być oznaczony numerem umożliwiającym powiązanie dowodu z zapisami księgowymi dokonywanymi na jego podstawie.

15. Z regulaminu rekrutacji sporządzonego na potrzeby projektu „Innowacyjne podejście do nauczania”, wynikało że z zakwalifikowanymi uczestnikami projektu miały zostać zawarte umowy indywidualne. Jednak z przedłożonej kontrolującym dokumentacji, jak i z wyjaśnienia Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie, wynikało że przedmiotowe umowy z uczestnikami określające szczegółowe warunki uczestnictwa w projekcie/danej mobilności nie zostały sporządzone, a zapis odnośnie tych umów w regulaminie rekrutacji znalazł się omyłkowo.
16. Z założeń programu Erasmus+, jak i z regulaminu rekrutacji uczestników zainteresowanych udziałem w mobilnościach w ramach projektu „Innowacyjne podejście do nauczania”, wynikało że naczelną zasadą projektu było uwzględnienie równych szans. Regulamin rekrutacji stworzony na potrzeby ww. projektu nie doprecyzowywał minimalnej wymaganej liczby punktów warunkującej kwalifikację do udziału w projekcie, sposobu odwołania się od decyzji Komisji Rekrutacyjnej, a także terminu, w którym odbywała się rekrutacja oraz w którym przysługiwało złożenie odwołania od decyzji Komisji Rekrutacyjnej.
17. Oceny ankiet rekrutacyjnych uczniów zainteresowanych udziałem w mobilnościach do miejscowości Praga (Czechy), Adany (Turcja), w ramach projektu „Innowacyjne podejście do nauczania”, dokonywała osoba niewchodząca w skład Komisji Rekrutacyjnej.
18. Stwierdzono, że na dzień prowadzenia czynności kontrolnych, tj. na dzień 28 czerwca 2023 roku, koordynator projektu „Innowacyjne podejście do nauczania” nie rozliczył pobranych z kasy środków w wysokości **88.360,48 zł, przeznaczonych na realizację mobilności w ramach przedmiotowego projektu w latach 2022-2023:**
 - pobierający środki nie dokonał zwrotu do kasy Zespołu Szkół w Żychlinie kwoty 3.331,40 zł przeznaczonej na wsparcie indywidualne dla uczestników mobilności w miejscowości Praga (Czechy). Pracownicy Zespołu Szkół w Żychlinie odpowiedzialni za realizację projektu nie dokonali weryfikacji prawidłowości przekazanych na realizację środków z faktycznie dokonanyymi wydatkami, a ww. kwota, to kwota odpowiadająca wsparciu indywidualnemu na dwa dni mobilności dla dwóch opiekunów i trzech uczniów, wypłacona z kasy wg stawek dla tego projektu i przyjętego przez szkołę kursu euro. Mobilność w Czechach, w ramach której uczestniczyło dwóch opiekunów i trzech uczniów, faktycznie trwała 5 dni, podczas gdy koordynator projektu, a również w przypadku tej mobilności jeden z opiekunów, pobrał wsparcie indywidualne dla wszystkich pięciu uczestników na 7 dni;
 - w przypadku dwóch mobilności w 2022 roku, tj. do miejscowości Adana w Turcji (opiekunowie-nauczyciele i uczniowie) i Cagliari we Włoszech (nauczyciele), oraz jednej mobilności odbytej w 2023 roku do miejscowości Praga w Czechach (nauczyciele), na dzień prowadzenia czynności kontrolnych, pracownicy Zespołu Szkół w Żychlinie odpowiedzialni za realizację projektu „Innowacyjne podejście do nauczania”, w ramach którego zostały przeprowadzone wskazane mobilności, nie dokonali weryfikacji prawidłowości przekazanych na realizację środków z faktycznie dokonanyymi wydatkami na rzecz ich realizacji;

- nie zwrócono do kasy Zespołu Szkół w Żychlinie kwoty 4.444,22 zł odpowiadającej kwocie wypłaconego wsparcia finansowego dla nauczyciela-opiekuna, podczas mobilności do miejscowości Kavala w Grecji (mobilność w dniach 19-26 marca 2023 roku). Pracownicy Zespołu Szkół w Żychlinie odpowiedzialni za realizację projektu, nie dokonali weryfikacji prawidłowości przekazanych na realizację środków z faktycznie wykonanymi wydatkami, a ww. kwota, została obliczona przez kontrolujących wg stawek dla tego projektu i przyjętego przez szkołę kursu euro. Założeniem mobilności w Grecji, było uczestnictwo trzech opiekunów – nauczycieli i pięciu uczniów, natomiast de facto, uczestniczyło pięciu uczniów i dwóch opiekunów. Natomiast, koordynator projektu na realizację wskazanej mobilności pobrał z kasy Zespołu Szkół w Żychlinie, wsparcie dla trzech opiekunów i pięciu uczniów.

Niezależnie od zasad ustalonych przez Narodową Agencję, Zespół Szkół w Żychlinie realizując projekt, działał jako jednostka budżetowa organu prowadzącego, w tym przypadku Powiatu Kutnowskiego. Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.), jednostki budżetowe są jednostkami organizacyjnymi sektora finansów publicznych nieposiadającymi osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego, a podstawę ich gospodarki finansowej stanowi plan dochodów i wydatków. Należy odróżnić rozliczenie danego projektu wobec Agencji od rozliczania środków objętych planem finansowym szkoły. Środki te podlegają ogólnym zasadom gospodarowania środkami publicznymi i ewidencji wydatków.

19. W przypadku realizacji projektu „Innowacyjne podejście do nauczania”, z kasy Zespołu Szkół w Żychlinie dokonano siedmiu wypłat środków, w tym:
 - trzech wypłat dokonano bez dokumentu stanowiącego podstawę i potwierdzającego zasadność wypłaty, tj. kwotę 3.934,71 zł (raport kasowy 1/2022/W, KW nr 2/22) wypłaconą koordynatorowi projektu tytułem wsparcia na podróż dla uczestników mobilności w Pradze (opiekunowie i uczniowie), kwotę 11.769,16 zł (raport kasowy 2/2022/W, KW nr 3/22) wypłaconą tytułem wsparcia indywidualnego dla uczestników ww. mobilności, kwotę 9.731,85 zł (raport kasowy nr 20/2022/W, KW 35/22) wypłaconą tytułem wsparcia indywidualnego dla nauczycieli uczestniczących w mobilności we Włoszech;
 - trzech wypłat dokonano na podstawie dokumentu, którego nie zatwierdził do wypłaty Dyrektor Zespołu Szkół w Żychlinie, tj. kwotę 9.443,30 zł (raport kasowy nr 22/2022/W, KW 39/22) tytułem wsparcia na podróż dla uczestników mobilności w Adanie (opiekunowie i uczniowie); kwotę 13.587,87 zł (RK 26/2022/W, KW 46/22) tytułem wsparcia indywidualnego dla uczestników mobilności w Adanie; kwotę 36.286,77 zł (raport kasowy 2/2023/W, KW 2/23) tytułem wsparcia finansowego dla nauczycieli biorących udział w mobilności w Pradze w 2023 roku oraz wsparcia finansowego uczestników mobilności w miejscowości Kavala w Grecji (nauczyciele/opiekunowie i uczniowie). Przedmiotowych wypłat dokonano na podstawie pism, które nie spełniały wymogów stawianych dowodom księgowym, co szczegółowo opisano we wcześniejszej części wystąpienia pokontrolnego;

- jednej wypłaty w kwocie 3.606,82 zł (raport kasowy 10/2022/W, KW nr 16/22), dokonano na podstawie pisma, niespełniającego wymogów stawianych dowodom księgowym, z podpisem Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie, zatwierdzającego wydatek tytułem wsparcia na podróż dla nauczycieli biorących udział w mobilności we Włoszech.

Zgodnie z art. II.19.1 lit. d załącznika nr 1 (warunki ogólne) do umowy finansowej nr 2020-1-PL01-KA229-081370_1 dla projektu z pojedynczym beneficjentem - koszty kwalifikowalne działania, tj. faktycznie poniesione przez beneficjenta koszty, miały być możliwe do zidentyfikowania i sprawdzenia, w szczególności ujmowane są w księgach rachunkowych beneficjenta i określane zgodnie ze standardami rachunkowości obowiązującymi w kraju, w którym beneficjent ma swoją siedzibę oraz zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez beneficjenta. Opisywane powyżej dowody wypłaty z środków z kasy nie spełniały warunku ich weryfikowalności, gdyż każdy z nich zawierał wyłącznie adnotację „wypłata na realizację projektu Innowacyjne podejście do nauczania”. Biorąc pod uwagę zobowiązanie beneficjenta do przestrzegania standardów rachunkowości obowiązujących w kraju, w którym beneficjent ma swoją siedzibę, Zespół Szkół w Żychlinie, na gruncie ustawy o rachunkowości, jest zobowiązany do przestrzegania jej postanowień. Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości - podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej. W ustępach 2 i 3 przytoczonego przepisu, ustawodawca wskazał dokumenty które mogą stanowić podstawę dokonywania zapisów w księgach rachunkowych. Natomiast dowody księgowe - w świetle art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości - powinny być rzetelne (tzn. zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują), kompletne (czyli zawierające co najmniej dane określone w art. 21 ust. 1 ww. ustawy) oraz wolne od błędów rachunkowych. Elementy dowodu księgowego określone w zarządzeniu nr 20/IX/2020 Dyrektora Zespołu Szkół w Żychlinie z dnia 1 września 2020 roku (zasady/polityka rachunkowości) są odzwierciedleniem art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

20. Zrealizowano dwa przelewy na kwotę 6.442,56 zł jako wsparcie indywidualne dla nauczyciela w ramach projektu „Zagraniczne Staże Zawodowe” dla mobilności realizowanej do Malagi od dnia 18 czerwca 2022 roku do dnia 2 lipca 2022 roku, na podstawie „informacji od Pani Koordynator”, który to dokument nie stanowił dowodu księgowego odzwierciedlającego przebieg zdarzenia gospodarczego i nie mógł być podstawą zapisów w księgach rachunkowych, zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz nie spełniał wymogów formalnych dowodów księgowych określonych w art. 21 ww. ustawy.
21. Nie dochowano warunków płatności, określonych w artykule 4 umowy pomiędzy instytucją wysyłającą a uczestnikami mobilności, realizowanej w okresie od dnia 18 czerwca 2022 roku do dnia 2 lipca 2022 roku w ramach projektu „Zagraniczne Staże Zawodowe”, dotyczącego terminu wypłat kwoty wsparcia, tj. w terminie 30 dni od dnia podpisania umowy przez obie strony lecz nie później niż w dniu rozpoczęcia mobilności, powinna być zrealizowana płatność zaliczkowa kwoty wsparcia. Wypłaty środków na realizację projektu, w tym na kwotę wsparcia, dokonano w dniu 22 czerwca 2022 roku, tj. po rozpoczęciu

realizacji mobilności w Maladze, co miało miejsce w dniu 18 czerwca 2022 roku.

22. Dokonano zakupu usług potwierdzonych dokumentami, tj. rachunkiem nr 5 z dnia 30 kwietnia 2022 roku na kwotę 7.000,00 zł (za kursy językowe), rachunkiem nr 7 z dnia 31 maja 2022 roku na kwotę 6.028,00 zł (za kursy językowe), polisą ubezpieczeniową nr 5000973588 z dnia 13 czerwca 2022 roku (na kwotę 1026,90 zł), fakturą nr 3435 wystawioną przez EUROMIND PROJECT SL w dniu 10 czerwca 2022 roku na kwotę 29.858,50 zł dotyczącą uczestników projektu „Zagraniczne Staże Zawodowe”, tym samym zaciągnięto zobowiązania pieniężne dotyczące realizowanego projektu, pomimo braku zmian w planie finansowym jednostki, bowiem Rada Powiatu Kutnowskiego uchwałą nr 256/XLV/22 z dnia 15 czerwca 2022 roku wprowadziła zmiany w budżecie powiatu na 2022 rok dotyczące planowanych wydatków związanych z realizacją projektu „Zagraniczne Staże Zawodowe”. Zaciągnięcie zobowiązań nastąpiło z naruszeniem art. 261 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym - kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne, w tym zobowiązania zaliczane do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, inne niż kredyt i pożyczka, do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.
23. Operacje dotyczące wypłaty gotówki: w dniu 22 czerwca 2022 roku w wysokości 35.746,96 zł; w dniu 13 lipca 2022 roku w kwocie 57.818,79 zł; w dniu 8 sierpnia 2022 roku w kwocie 32.571,36 zł oraz w dniu 20 września 2022 roku w wysokości 96.393,13 zł (łącznie kwota - 222.530,24 zł), na wydatki związane z realizacją projektu „Zagraniczne Staże Zawodowe, zaewidencjonowano po stronie Wn na kontach grupy 4 i na koncie 101 strona Ma z pominięciem konta 234, które to konto służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia, a w szczególności na stronie Wn ujmuje się wypłacone pracownikom zaliczki i sumy do rozliczenia na wydatki obciążające jednostkę. Stanowiło to potwierdzenie, że przyjęta ewidencja wypłat gotówki nie zakładała rozliczeń z pracownikami wypłaconych kwot na realizację projektu. Zgromadzone dowody księgowe związane z realizacją projektu nie zawierały potwierdzenia poniesienia niezbędnych wydatków związanych z realizacjami projektu w imieniu i na rachunek Zespołu Szkół w Żychlinie i nie zawierały rozliczenia wykorzystanej kwoty i nie zawierały potwierdzenia zwrotu niewykorzystanej części. Dopiero podczas prowadzonych czynności kontrolnych przedstawiono dokumenty (szczegółowo opisane w protokole kontroli), potwierdzające koszt programu praktyk w wysokości 116.510,29 zł, koszt biletów lotniczych w wysokości 53.306,92 zł, wypłaty kieszonkowego w wysokości 13.462,53 zł oraz koszt polisy nr 5001051476 obejmującej okres ubezpieczenia od dnia 25 września do dnia 7 października w wysokości 2.305,00 zł. Z zestawienia wypłaconych kwot i dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków, które nie stanowiły dowodów księgowych, **wynikała różnica w kwocie 36.945,50 zł, której nie rozliczono i nie zwrócono na konto Zespołu Szkół w Żychlinie.**
24. W odniesieniu do procesu rekrutacji do udziału w mobilnościach realizowanych w ramach projektu „Zagraniczne Staże Zawodowe”, stwierdzono:

- braki formalne dotyczące sporządzanych dokumentów w trakcie rekrutacji, tj. brak daty sporządzenia protokołu; brak daty ogłoszenia protokołu, która stanowiła podstawę do ustalenia terminu odwołania się od decyzji komisji rekrutacyjnej;
 - niespójność pomiędzy informacjami zawartymi w protokole dotyczącą liczby zgłoszonych uczestników i wykazem uczestników w zawodzie technik analityk;
 - brak określenia reguł i kryteriów, będących podstawą do sporządzenia listy osób zakwalifikowanych do uczestnictwa w mobilności, co powodowało, że jedenastu uczniów kształcących się w zawodzie technik pojazdów samochodowych oraz trzech uczniów kształcących się w zawodzie technik grafiki i poligrafii cyfrowej, którzy znaleźli się na liście rezerwowej, uzyskali więcej punktów w procesie rekrutacji niż osoba zakwalifikowana z najniższą liczbą punktów ucząca się w zawodzie technik informatyk;
 - brak sprecyzowania w regulaminie rekrutacji warunku uczestnictwa dotyczącego wysokiej średniej ocen z przedmiotów zawodowych;
 - brak dokumentu, w którym wyznaczono termin złożenia w sekretariacie szkoły prawidłowo wypełnionego formularza zgłoszeniowego do udziału w projekcie;
 - niezakwalifikowanie uczniów do procesu rekrutacji z powodu niskich wyników nauczania było niezgodne z regulaminem, w którym zamieszczono warunek, że do procesu rekrutacji nie kwalifikuje się osoba z zachowaniem nieodpowiednim oraz nagannym;
 - ryzyko braku zachowania obiektywizmu w ocenie ucznia, w odniesieniu do przyznania punktów za opinię wychowawcy, gdyż nie sprecyzowano warunków punktacji dotyczącej obszarów podlegających ocenie, tj. stosunku do obowiązków szkolnych, zaangażowania w życie szkoły, udziału w olimpiadach, konkursach, projektach międzynarodowych oraz trudnej sytuacji rodzinnej i materialnej kandydata;
 - naruszenie zasad, określonych w dokumencie „Erasmus+ Przewodnik po programie 2023 (Wersja 1)” z dnia 23 listopada 2022 roku, dotyczących uprawnionych uczestników programów, tj. osób uczących się i uczniów zawodu korzystających z kształcenia szkolenia zawodowego podstawowego oraz ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego oraz niedawnych absolwentów (w tym byli uczniowie zawodu) do 12 miesięcy po ukończeniu szkoły poprzez zakwalifikowanie do uczestnictwa trzech uczniów, dla których okres upływający od ukończenia szkoły w dniu 29 kwietnia 2022 roku do planowego okresu trwania mobilności w okresie od dnia 1 sierpnia 2023 roku do dnia 15 sierpnia 2023 roku był dłuższy niż 12 miesięcy.
25. Nienależycie kontrolowano wydatki pod względem merytorycznym, co mogło doprowadzić do naruszeń dotyczących zasadności ponoszonych wydatków w ramach realizowanych projektów, gdyż dowody księgowe przedstawione do rozliczenia projektu „Dla nastolatków – pisanie, działanie, zabawa” nie zawierały opisu jakie było przeznaczenia zakupionych produktów lub usług i w jaki sposób poniesione wydatki wiązały się z realizacją projektu. Ponadto, w odniesieniu do zakupionych kolorowanek ujętych na fakturze VAT nr 1806F00890/0821, Dyrektor Zespołu Szkół w Żychlinie złożył wyjaśnienie, że „przypadkowo” zostały rozliczone jako wydatek związany z realizowanym projektem.

26. Stwierdzono brak nadzoru w zakresie wydatkowania środków publicznych, na co wskazywał fakt braku rozliczenia wypłat gotówki pracownikom na pokrycie wydatków związanych z realizacją mobilności w ramach projektu „Dla nastolatków – pisanie, działanie, zabawa”, na łączną kwotę 57.871,92 zł, pomimo zakończenia realizacji projektu w dniu 6 grudnia 2022 roku. Wypłaty na wskazaną kwotę stanowiły formę zaliczki, które po dokonaniu wydatków potwierdzonych dokumentami stanowiącymi dowody księgowe, powinny podlegać rozliczeniu i ewentualnemu zwrotowi niewykorzystanej części.
27. W odniesieniu do procesu rekrutacji do udziału w mobilnościach realizowanych w ramach projektu „Dla nastolatków – pisanie, działanie, zabawa”, stwierdzono:
- niewypełnienie przez komisję rekrutacyjną części formularza zgłoszeniowego dotyczącego ilości punktów przyznanych kandydatowi za udzielone odpowiedzi;
 - brak udokumentowania oceny spełnienia przez uczniów kryteriów, które powinny być brane pod uwagę w procesie rekrutacji, tj. motywacji kandydatów do udziału w projekcie, znajomości języka angielskiego na poziomie komunikatywnych oraz zadeklarowania uczestnictwa w projekcie przez cały okres jego realizacji;
 - brak udokumentowania oceny stopnia zaangażowania uczniów w wykonywanie zadań projektowych poprzez przyznanie za każde działanie projektowe punktów oraz terminowości realizowania przydzielonych zadań;
 - brak udokumentowania sposobu i trybu zgłaszania deklaracji uczestnictwa w projekcie przez uczniów, co budzi wątpliwości w zakresie zapewnienia równych szans w zgłoszeniu do kwalifikacji i umożliwieniu skutecznego zgłoszenia deklaracji;
 - brak udokumentowania oceny spełnienia kryteriów kwalifikacji do udziału w mobilności za granicą.

II.

Informując o powyższych nieprawidłowościach, proszę Pana Dyrektora o podjęcie działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz zapobieżenie występowaniu w przyszłości. W związku z powyższym RIO w Łodzi kieruje **następujące wnioski pokontrolne:**

1. Realizując projekty w ramach Programu Erasmus+, przestrzegać postanowień umów finansowych i załączników do ww. umów, dla danego projektu, zapewniając kompletność dokumentacji dotyczącej przebiegu realizacji projektu.
2. Ustalać, zgodnie z zasadami określonymi w umowach finansowych i załącznikach do tych umów, polityki kursowe, w celu rzetelnego rozliczenia budżetu projektu.

3. Dochować należytej staranności przy sporządzaniu umów indywidualnych z uczestnikami projektu, respektując wzory i postanowienia umów, określone przez Narodową Agencję w umowie finansowej.
4. Zapewnić należytą weryfikację dokumentów potwierdzających uczestnictwo w mobilnościach, w ramach realizowanych projektów.
5. Zapewnić należytą weryfikację ponoszonych wydatków na realizację danego projektu, w celu wyeliminowania finansowania kosztów uczestnictwa w mobilnościach osób niezwiązanych z danym projektem.
6. Przestrzegać postanowień umów finansowych w zakresie właściwej kwalifikacji kosztów wsparcia organizacyjnego i indywidualnego realizacji projektu.
7. Zakupu usług związanych z realizacją projektów, których wartość jest równa lub przekracza 130.000,00 zł, dokonywać w oparciu o przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych.
8. Zakupu usług o wartości poniżej 130.000 zł dokonywać na podstawie ustalonych w jednostce regulacji wewnętrznych.
9. Umowy z pracownikami Zespołu Szkół w Żychlinie na wykonywanie czynności związanych z realizacją projektu finansowanego środkami z programu Erasmus+, konstruować tak, aby odpowiadały specyfice powierzonych nimi zadań, a wynagrodzenie za ich realizację ustalać zgodnie z wymogami umów finansowych, tj. koszty wynagrodzenia powinny być wypłacane w sposób spójny, i nie powinny różnić się znacząco od kosztów personelu wykonującego podobne zadania w ramach umowy o pracę zawartej z Dyrektorem Zespołu Szkół w Żychlinie.
10. Wypłat wsparcia finansowego dla uczestników projektu dokonywać na podstawie zawartych umów indywidualnych, zgodnie z ustalonymi w nich warunkami płatności.
11. Zapewnić przestrzeganie przez pracowników Zespołu Szkół w Żychlinie, odpowiedzialnych za realizację projektów, polityk rachunkowości stworzonych na potrzeby ewidencji środków danego projektu, a także polityki rachunkowości obowiązującej w jednostce, w zakresie sporządzania dokumentów rozliczających wydatki związane z danym projektem.
12. Dochować należytej staranności przy konstruowaniu postanowień regulaminów rekrutacji uczestników do projektów, w celu zapewnienia przejrzystości jej przeprowadzenia.
13. Przestrzegać postanowień zawartych w regulaminie rekrutacji uczestników danego projektu.
14. Zapewnić wykonywanie czynności związanych z procesem rekrutacyjnym przez osoby do tego powołane.
15. Zapewnić rozliczenie środków wypłaconych na realizację projektów wskazanych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego. Wyegzekwować zwrot środków, które nie zostały rozliczone jako wykorzystane na realizację projektów.
16. Zapewnić prawidłowe prowadzenie ksiąg rachunkowych Zespołu Szkół w Żychlinie oraz ewidencję środków wydatkowanych na realizację projektów „Erasmus+”, przekazywanych przez Narodową Agencję, zgodnie z przepisami

ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, ze szczególnymi uwzględnieniem wymogów określonych w:

- art. 4 ust. 1, 2 i 5 ustawy, stosownie do których - jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Kierownik jednostki, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru;
 - art. 20 ust. 1, 2 ustawy, zgodnie z którymi - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej: 1) zewnętrzne obce - otrzymane od kontrahentów; 2) zewnętrzne własne - przekazywane w oryginale kontrahentom; 3) wewnętrzne - dotyczące operacji wewnątrz jednostki;
 - art. 21 ust. 1 ustawy, według którego - dowód księgowy powinien zawierać co najmniej: 1) określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego; 2) określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej; 3) opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe, określoną także w jednostkach naturalnych; 4) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu; 5) podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów; 6) stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania;
 - art. 22 ust. 1 ustawy, stanowiącego że - dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21, oraz wolne od błędów rachunkowych;
 - art. 24 ustawy, wymagającego by księgi rachunkowe były prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.
17. Zaciągać zobowiązania pieniężne, w tym zobowiązania zaliczane do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, inne niż kredyt i pożyczka, do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki, zgodnie z art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Dyrektora o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 4 ww. ustawy, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżeń, w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Ryszard Paweł Krawczyk

Prezes RIO w Łodzi

(podpisane cyfrowo)

Do wiadomości:

Przewodniczący Zarządu Powiatu Kutnowskiego.